

Tasarım Değerleme ve Örnek Tasarım Değerleme Çalışmaları

Reyyan Pınar SÖZBİLEN¹, Hüdayim BAŞAK¹

¹Endüstriyel Tasarım Mühendisliği Bölümü, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye

✉: rpsozbilen@gmail.com, ¹ 0000-0003-1484-4290, ² 0000-0001-8066-5384

Geliş (Received): 13.03.2022

Düzeltilme (Revision): 24.05.2022.

Kabul (Accepted): 28.05.2022

ÖZ

Tasarımlar, maddi getirilerinden dolayı günden güne önem kazanmaktadır. Bu durum tasarım değerlemenin önemini artırmaktadır. Tasarım değerlendirme sayesinde gayri maddi duran varlık olan tasarım, parasal bir değere sahip olmaktadır. Değerleme sonucunda elde edilen parasal değerler, tasarımlar ile ilgili finansal işlemlerde, firmalara netlik sağlamaktadır. Bu sebeple, tasarım değerlendirme ülkemizde ve dünyada son zamanlarda oldukça önem kazanan bir alandır. Bu çalışmada, tasarım değerlemesinin önemi, tasarım değerlemede kullanılan yöntem ve yaklaşımlar ve örnek iki değerlendirme çalışması gerçekleştirilmiştir. Aynı tasarım için iki farklı yöntem kullanılarak hazırlanmış olan değerlendirme örneklerinde kullanılan veriler karşılaştırmalı olarak açıklanmış ve değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tasarım, Tasarım Değerleme, Tasarım Değerleme Yöntemleri, Tasarım Değerleme Raporu

Valuation of Design and Samples of Design Valuation Studies

ABSTRACT

Designs gain importance day by day due to their financial benefits. This situation increases the importance of design valuation. Thanks to the design valuation, the design, which is an intangible asset, has a monetary value. The monetary values obtained by valuation provide clarity to the companies in the financial transactions related to the designs. Because of that, design valuation is an area that has gained a lot of importance recently, in our country and in the world. In this study, the importance of design valuation, the methods and approaches used in design valuation, and two sample valuation studies have been done. The data used in the valuation samples prepared using two different methods for the same design were explained and evaluated comparatively.

Keywords: Design, Design Valuation, Design Valuation Methods, Design Valuation Report

GİRİŞ

Şirketler kendileriyle aynı ticari alanda faaliyet gösteren rakiplerine karşı üstünlük sağlayabilmek amacıyla araştırma geliştirme faaliyetlerinde bulunmaktadır. Bu geliştirmeler, ticarileştirilmesi amaçlanan ürünlerin teknik özellikleri ile ilgili olabileceği gibi; ürünlerin görünüşleri üzerindeki değişikliklerde de olabilmektedir. Bu değişikliklere şekil, desen, renk ve/veya çizgiler olarak örnekler verilebilir ve bunlar tasarım olarak adlandırılır [1, 2]. Emek, zaman ve para harcanarak yapılan bu geliştirmeler sonucunda ortaya çıkan tasarımlar, ülkemizde tescilli ya da tescilsiz tasarım koruması ile korunabilmektedir [3]. Ayrıca tasarımlar, tasarım sahiplerine kısa veya uzun vadede parasal getiri sağlayabilmektedir. Dolayısıyla bu tasarımların belirli bir değeri bulunmaktadır. Bu değer parasal karşılığının tespit edilebilmesi amacıyla gerçekleştirilen işlemler bütününe de "Tasarım Değerleme" adı verilir [4].

Tasarım, marka ve patentler maddi olmayan varlıklar olarak şirket varlıkları arasında yer alıp, şirket değerinin hesaplanması esnasında önemli bir yer tutabilmektedir [5, 6]. Bu sebeple, tasarımın maddi değerinin bilinmesi, tasarım sahipleri için oldukça

önem arz etmektedir. Firmaların, şirket değerleri ile itibarları birbirleriyle orantılı olduğundan şirket değerlerinin artması, şirketin itibarını da artırmaktadır. Tasarım değerlendirme, firmaların şirket değerlerine sağladığı katkının dışında, bu tasarımların satılması, lisanslanması ve benzeri ticari işlemler için gerçekleştirilen müzakereler öncesinde ve esnasında söz konusu tasarımların değeri hakkında bir öngörü sunmaktadır. Ayrıca, tasarımlar olası haciz işlemlerinde haczedilebilir varlıklar olarak değerlendirilebildiğinden tasarımların değerinin bilinmesi tasarım sahipleri açısından önemlidir. Tasarımın tecavüzü durumunun gerçekleşmediği halde, yasal süreç içerisinde tecavüz sebebiyle uğranılan zararın belirlenmesinde tasarımın değerinin biliniyor olması daha sağlıklı bir sonuç elde edilmesini sağlamaktadır [7]. Tasarımlar için üçüncü kişiler tarafından yapılacak yatırımlar öncesinde, bu yatırımların yapılıp yapılmamasına karar verilme süreçlerinde tasarım değerlendirme gerçekleştirilebilmektedir.

Sınai mülkiyet haklarından birisi olan tasarımların korunması, koruma süresi boyunca, tasarım sahiplerine maddi yükümlülük doğurmaktadır. Tasarım sahiplerinin, portföylerini daha doğru

yönetebilmeleri için tasarımların korunmaya değer olup olmadıklarının belirlenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, söz konusu tasarımların değerleri belirlenerek, portföy içerisinde ihtiyaç duyulmayan tasarımların terk edilmesi yoluyla söz konusu maddi yükümlülükler hafifletilmesi mümkün olabilmektedir [8, 9].

Firmalar arası birleşme, devralma veya bölünme işlemlerinde, stratejik ortaklık kurulması ve ortak girişimlerde bulunulması durumları da tasarım değerlemenin tetikleyicilerindendir [10]. Bu ve benzeri durumlarda, firmaların ortaya koyacakları sermayelerin belirlenmesi aşamasında gayri maddi varlıklardan olan tasarımlar da dikkate alınmaktadır. Dolayısıyla, tasarımın değerinin bilinmesi, ortaya koyulacak sermaye miktarının tespit edilmesini kolaylaştıran unsurlardan olacak, daha sağlıklı ve hızlı bir şekilde süreçlerin ilerlemesi sağlanabilecektir.

Tasarım değerlemesi, değerlendirilmek istenen tasarıma ilişkin elde edilen verilere uygun yöntem seçilerek gerçekleştirilmelidir. Değerlemenin yapılması aşamasında, söz konusu verilerin her biri ve kullanılan değerlendirme yöntemi oldukça önem taşımaktadır [11]. Tasarıma ilişkin bütün verilere ulaşmanın imkansız olduğundan dolayı, söz konusu veriler çoğu zaman varsayımlara dayandırılmaktadır [12]. Bu verilerde gerçekleştirilecek en ufak değişiklikler tasarımın değerini doğrudan etkileyeceğinden doğru verilerin elde edilmesi ve varsayımların uygun bir şekilde yapılması değerlemenin en kritik noktasıdır [13].

Bu çalışma için, küçük ev aletleri segmentinde kabul edilen ve hali hazırda piyasada mevcut olmayan yeni bir Türk kahve makinesi tasarımı ortaya çıkarılmıştır. Mevcutta bulunan kahve makinalarının finansal değerleri için internet üzerinden araştırmalar yapılmış; ancak sağlıklı sonuçlar elde edebilmek için yeterli muhasebe bilgilerine ulaşamamıştır. Dolayısıyla, olabilecek en yakın tahminler kullanılarak varsayılan veriler ile söz konusu tasarım değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bahsedilen tasarım değerlendirme çalışmalarında maliyet ve gelir tabanlı değerlendirme yöntemleri kullanılmış ve elde edilen tasarım değerlendirme sonuçları tartışılmıştır.

MATERYAL ve YÖNTEM

Tasarım değerlendirme çalışmalarında birden çok yöntem kullanılmaktadır. Bu değerlendirme yöntemleri içerisinde en sık kullanılan yöntemler; maliyet tabanlı değerlendirme yöntemi, pazar tabanlı değerlendirme yöntemi ve gelir tabanlı değerlendirme yöntemidir [14]. Maliyet tabanlı değerlendirme yöntemi, söz konusu tasarımın ortaya çıkarılması için gerçekleştirilen süreçlerde doğrudan ya da dolaylı olarak meydana gelen giderlerin bir araya getirilmesi yoluyla tasarımın değerini elde etmeye çalışan yöntemdir [10, 15]. Henüz pazara çıkmayan ürünlerin pazar ya da gelire ilişkin verilerine erişilemeyeceğinden maliyet tabanlı değerlendirme yöntemi tercih edilebilecek en uygun yöntemdir [16]. Pazar tabanlı değerlendirme yöntemi, tasarıma eş değer bir tasarımın yakın zaman içerisinde mevcut pazardaki

satış değerini dikkate alarak söz konusu tasarımın değerini belirler [17, 18]. Gelir tabanlı değerlendirme yöntemi ise, bir tasarımın kullanılması sonucunda, tasarımın ömrü boyunca o tasarımdan elde edilebilecek gelirlerin belirli bir iskonto uygulanarak bugüne indirgenmiş halinin hesaplanması yoluyla tasarımın değerini tespit etmektedir [19]. Gelecekte ortaya çıkabilecek risklerin de değerlendirildiği bu yöntem, diğer yöntemlere nazaran da gerçekçi sonuçlar vermektedir; ancak tasarımın tahmini ömrünün belirlenmesinin zorluğu sonucu olumsuz yönde etkilemektedir [20, 21]. Bu yöntemlerin yanı sıra bu yöntemlerin çeşitli kombinasyonlarla birlikte kullanılması ile elde edilen karma yöntemler de mevcut olup bu karma yöntemler değerlemenin doğruluğunu artırmak amacıyla kullanılmaktadırlar [17]. Karma yöntemlerde daha çok gelir tabanlı değerlendirme yöntemi ve pazar tabanlı değerlendirme yönteminin bir arada kullanıldığı görülmektedir [22]. Pazar tabanlı tasarım değerlendirme yöntemi için yapılan pazar araştırmasında yakın zamanda benzer bir tasarıma ilişkin bir satış bilgisine erişilemediği için söz konusu yöntemin kullanılması mümkün olmamıştır. Bundan dolayı çalışmada maliyet ve gelir tabanlı değerlendirme yöntemleri kullanılmıştır.

Maliyet tabanlı değerlendirme yönteminde üç farklı yaklaşım söz konusudur. Bu yaklaşımlar; yeniden üretme yaklaşımı, yerine koyma yaklaşımı ve tarihsel maliyet yaklaşımıdır. Yeniden üretme yaklaşımında değerlemeye konu olacak tasarımın birebir aynısının günümüzde tekrar oluşturulmak istenmesi durumunda ortaya çıkacak maliyetin hesaplanması ile tasarımın değeri belirlenmektedir [23]. Yerine koyma yaklaşımında ise, değeri belirlenecek tasarıma eşdeğer olan başka bir tasarımın yine günümüzde oluşturulması ya da satın alınması için katlanılacak maliyetin tespit edilmesi yolu ile tasarımın değeri ortaya çıkarılmaktadır [24]. Tarihsel maliyet yaklaşımı, değerlemeye konu olan tasarımın oluşturulması için harcanmış olan giderlerin tamamının dikkate alınarak toplam giderin hesaplandığı yaklaşımdır [17].

Tarihsel maliyet yaklaşımı, maliyet tabanlı değerlendirme yöntemine ilişkin yaklaşımlar arasından hesaplanması en kolay yaklaşım olduğundan, en çok tercih edilen yaklaşımdır. Bunun yanı sıra diğer iki yaklaşım için firma verilerine ulaşmanın zorluğundan dolayı ve de örnek tasarımlarımızda, yerine koyma ya da yeniden üretme maliyetlerine dair yapılacak varsayımlarda hata payının yüksek olma olasılığından dolayı bu yaklaşım kullanılmıştır. İstenilen bilgilere ulaşılmadığından bu bilgiler yerine varsayılan maliyetler kullanılmıştır.

İkinci tasarım değerlendirme örneğinde ise gelir tabanlı değerlendirme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem içerisinde yaygın kullanılan yaklaşımlar artan değer yaklaşımı, teliften kurtulma yaklaşımı ve net bugünkü değer yaklaşımıdır. Artan gelir yaklaşımında, tasarımın kullanıldığı ve kullanılmadığı durumlardaki gelirlerin karşılaştırılması yoluyla tasarımın değeri

dair bir hesaplama yapılır. Bu hesaplama sonucunda elde edilen tasarım gelirinin günümüze uyarlanması için ise uygun bir iskonto faktörü kullanılır ve bugüne indirgenen gelir ise tasarımın bugünkü değerini ifade eder [17]. Teliften kurtulma yaklaşımında ise, bir tasarıma sahip olunması sayesinde o tasarım için ödenecek telif oranına ilişkin ücretten yapılan tasarrufun belirlenmesini sağlayan yaklaşımdır. Bu tasarruf tasarımın ömrü boyunca ödenecek ücretin belirli bir iskonto faktörü uygulanarak günümüze uyarlanmış hali olup, tasarımın lisanslamaya konu olacak değerini belirlenmesini sağlar [25]. Net bugünkü değer yaklaşımı, bir tasarımın belirli bir dönem boyunca ticari olarak kullanılması sonucunda elde edilecek yıllara ait gelirlerin her birinin uygun iskonto değeri kullanılarak günümüze indirgenmiş hallerinin toplamı alınarak tasarımın değerini hesaplamaya yönelik yaklaşımdır [26]. Tasarıma eş değer bir tasarımın lisansına sahip olan ve olmayan iki firmanın finansal verilerine ulaşılamadığından artan gelir yaklaşımı kullanılamamıştır. Teliften kurtulma yaklaşımına nazaran daha yaygın olarak kullanıldığından ve de tasarımın satışı amacıyla kullanılmak üzere hazırlanan bir değerlendirme raporunda net bugünkü değer yaklaşımının kullanılması daha uygun olacağından net bugünkü değer yaklaşımı tercih edilerek ilgili değerlendirme örneği hazırlanmıştır.

İlk örnek değerlendirme raporu için maliyet tabanlı değerlendirme yöntemi içerisindeki tarihsel maliyet yaklaşımı kullanılmış olup, bu yöntem için dikkate alınan giderler şu şekildedir:

- Tasarımın ortaya çıkarılması için 4 aylık bir süre boyunca 5 kişilik bir grup çalışmış olup, bu çalışanların bu süre zarfında toplam giderleri 240.000 TL'dir.
- Tasarımın yapılması için kullanılan cihaz ve cihazlara yüklü olan yazılımların giderleri toplam 134.000 TL'dir.
- Tasarımın resmi ofise tescil başvurusu için danışmanlık firmasındaki bir vekile toplam 3.000 TL, tasarımın serbest bir şekilde kullanılıp kullanılmayacağına belirlenmesi için danışmanlık firması tarafından gerçekleştirilen faaliyet serbestliği araştırması ve tasarımın yeniliğine ilişkin yapılan araştırma için ödenen toplam ücret 8.500 TL'dir.
- Söz konusu tasarıma ait prototip üretilmesi için toplam giderler 15.000 TL'dir.

İkinci örnek değerlendirme raporunda ise gelir tabanlı değerlendirme yöntemine ait net bugünkü değer yaklaşımı kullanılmıştır. Bu yaklaşım kullanılarak gerçekleştirilen değerlendirme işleminde yukarıda verilen bilgilere ek olan aşağıda yer bilgiler de kullanılmıştır.

- Bu tasarım, 4 yıl piyasaya çıkarılmıştır. 2018 yılında 1.000 TL'lik birim fiyat ile toplam 50000 adet, 2019 yılında 1.250 TL'lik birim fiyat ile toplam 55000 adet, 2020 yılında ise 1.850 TL'lik birim fiyat ile toplam 62500 adet satılmıştır.

- Tasarıma konu olan ürünlerin üretimlerine ilişkin maliyet brüt satışın %40'ına tekabül etmektedir.
- Söz konusu ürünlerin operasyonel giderleri ise brüt satışın %30'una karşılık gelmektedir.

Yapılan araştırmalar sonucunda, kullanıcıların %25'inin aynı özelliklere sahip kahve makineleri arasından söz konusu tasarıma sahip kahve makinesini tasarımı için tercih ettiği belirlenmiştir.

BULGULAR ve TARTIŞMA

Örnek Tasarım Değerleme Çalışmaları

Bu çalışmada bir Türk kahve makinesinin tasarımının değerinin belirlenmesi amacıyla örnek değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Firmalardan talep edilen verilere ulaşılamadığından bu çalışma için yeni bir tasarım oluşturulmuş, varsayılan veriler kullanılarak ilgili hesaplamalar yapılmıştır. Oluşturulan tasarım Şekil 1'de gösterilmektedir. Bu tasarım için hazırlanan örnek değerlendirme raporlarında, yalnızca tasarımın oluşturulması için yapılan harcamaların dikkate alındığı tarihsel maliyet yaklaşımı ve de tasarımın 10 yıllık bir ömür boyunca tasarım sahibine getireceği gelirin bugüne indirgenmiş halini dikkate alan net bugünkü değer yaklaşımı kullanılmıştır.

Söz konusu tasarıma ait ilk değerlendirme çalışmasında maliyet tabanlı değerlendirme metodu uygulanmıştır. Bu tasarımın değerinin belirlenebilmesi için dikkate alınan giderlerin tamamı Tablo 1'de liste halinde gösterilmiştir.

Maliyet tabanlı değerlendirme metodundaki tarihsel maliyet yaklaşımında tasarımın oluşturulması için harcanan giderlerin tamamı dikkate alınarak tasarımın değeri belirlenmektedir. Bu yaklaşımda söz konusu giderlerin tamamının toplanması ile elde edilen tasarım değeri söz konusu tasarımın minimum değerini belirtmektedir. Bir diğer ifade ile bu tasarımdan zarar edilmemesi için gerekli olan minimum satış fiyatını ifade etmektedir. Tablo 1'de belirtilen giderlerin toplamı dikkate alındığında tarihsel maliyet yaklaşımına göre tasarımın değerinin ₺401.000 olduğu görülmektedir.

Şekil 1. ORMiCoffee Kahve Makinesi Görünüşleri

İkinci örnek değerlendirme çalışmamızda ise gelir tabanlı değerlendirme yöntemi kullanılmıştır. Bu yaklaşımda maliyet tabanlı değerlendirme yönteminde de kullanılmış olan giderler ürün maliyeti ve operasyonel giderler kalemleri altında yer almakta olup, üretim giderleri

kalemi doğrudan işçilik, doğrudan malzemeler, hammaddeler ve üretim için genel giderleri içermektedir. Operasyonel giderler kalemi ise; kira, maaşlar ve ücretler, vergiler gibi ürün maliyetleri içerisinde yer almayan diğer giderlerdir.

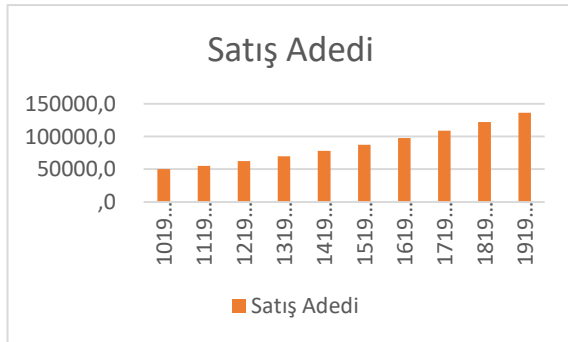
Söz konusu tasarımın kullanıldığı kahve makinesinin son 3 yıl içerisinde yapmış olduğu satış adetleri göz önünde bulundurularak kahve makinesinin sonraki 7 yıl içerisindeki tahmini satış adetlerine ait grafik Şekil 2'de, 7 yıl içerisindeki birim fiyatlarına ait grafik ise Şekil 3'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Maliyet Tabanlı Değerleme Yöntemi Örneği Giderler Tablosu

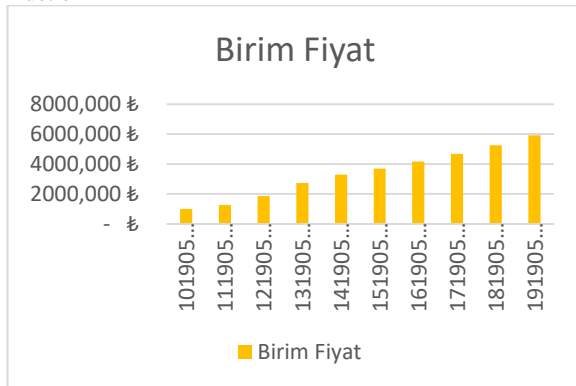
Giderler	Tutar
Tasarımı Oluşturan Çalışanların Giderleri	240.000
Kullanılan Yazılım Giderleri	9.000
Ekipman Giderleri	125.000
Faaliyet Serbestliği Araştırma-Rapor Ücreti	7.000
Tasarım Araştırması Rapor Ücreti	2.000
Tasarım Tescil Başvuru Ücretleri	3.000
Prototip Üretim Maliyeti	15.000
Toplam	₺401.000

Bu grafiklerde yer alan satış adetleri ve birim fiyatlar üzerinden yapılan hesaplamalar sonucunda bu kahve makinesinin önümüzdeki 7 yıl içerisinde getirmesi beklenen net gelirlerin grafiği ise Şekil 4'de verilmiştir.

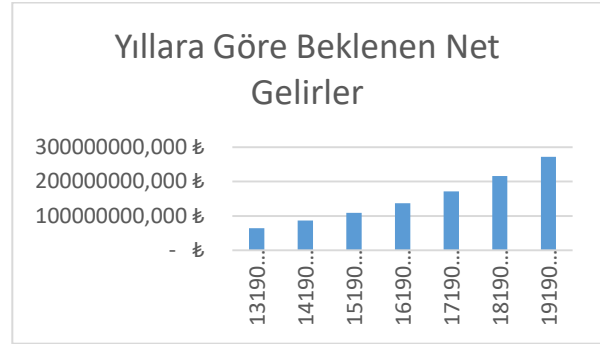
Brüt satış gelirleri, ilgili yılın birim satış fiyatı ile satış adedinin çarpımı ile elde edilmektedir. Brüt satış geliri üzerinde gerekli hesaplamalar yapılarak yıllara göre beklenen net gelirler tespit edilmektedir. Net bugünkü değer ise bu yıllara göre beklenen net gelirlerin uygun bir iskonto değeri kullanılarak günümüze projeksiyonunun toplamı ile elde edilmektedir.

Şekil 2. Gelir Tabanlı Değerleme Örneği Yıllara Göre Satış Adetleri

Şekil 3. Gelir Tabanlı Değerleme Örneği Yıllara Göre Birim Fiyatlar

Şekil 4. Gelir Tabanlı Değerleme Örneği Yıllara Göre Beklenen Net Gelirler

Net Bugünkü Değerin hesaplanması için kullanılan formül, Eş. 1.1 ile gösterilmiştir [26].

$$NBD = \sum_{n=0}^d \frac{NNA_n}{(1+k)^n} \quad (1.1)$$

NNA: Döneme ait net nakit akışı

k: İşletmenin beklediği kazanç oranı

d: Yatırımın gider ve gelirlerinin gerçekleştiği toplam dönem sayısı

n: Dönem sıra numarası

İlgili hesaplamalar yapılırken kullanılan değişken oranları Tablo 2'de gösterilmiştir. Burada yer alan büyüme oranı, firmanın yapmış olduğu satış miktarının yıllara göre artışını gösteren orandır. Ürün maliyeti olarak gösterilen oran, ürün maliyetinin brüt satışa olan oranını göstermektedir. Operasyonel giderler olarak gösterilen oran ise operasyonel giderlerin brüt satışa olan oranıdır. İskonto oranı, gelecek yıllarda ürün satışından elde edilecek net gelirlerin bugüne uyarlanması için kullanılan orandır. Vergi, ülkemizde geçerli olan kurumlar vergisi oranı olup, ürün satışından elde edilen net gelir üzerinden alınan vergidir. Etki oranı ise, tasarımın ürünün satışına etkisidir. Yapılan hesaplamalar sonucunda ORMICoffee kahve makinesi için elde edilen net bugünkü değer ₺287.235.596,94 hesaplanmış olup, tasarımın değeri tasarımın etki oranı dikkate

alındığında 171.808.899,24 olarak elde edilmiştir. Söz konusu hesaplamalarda dikkate alınan değerler Tablo 3'de gösterilmiştir

Tablo 2. Gelir Tabanlı Değerleme Yöntemi Örneği Baz Alınan Değişken Oranları

Değişkenler	%
Büyüme Oranı	11,8
Ürün Maliyet	40
Operasyonel Giderler	30
İskonto Oranı	35
Vergi	20
Etki Oranı	25

SONUÇ

Aynı kahve makinesine ait tasarım için iki farklı yöntem kullanılarak yapılmış olan değerlendirme çalışmalarının sonuçları birbiri ile karşılaştırıldığında, bu sonuçların oldukça farklı olduğu görülmektedir. Bu farklılığın sebebi ise değer hesaplaması esnasında kullanılan verilerin farklılığıdır. Yüksek maliyetlerle elde edilen tasarımların düşük gelir getirmeleri olası olduğu gibi, düşük maliyetlerle elde edilen tasarımların da yüksek gelir getirebilmeleri de mümkündür.

Tablo 3. Gelir Tabanlı Değerleme Örneği Net Bugünkü Değer Tablosu

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Brüt Satış	191,3 M	256,7 M	322,8 M	406,0 M	510,7 M	642,3 M	807,9 M
Ürün Maliyeti	76,5 M	102,7 M	129,1 M	162,4 M	204,8 M	256,9 M	323,2 M
Brüt Satış Karı	114,8 M	154,0 M	193,7 M	243,6 M	306,4 M	385,4 M	484,7 M
Brüt Marjın	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%
Op. Giderler	34,4 M	46,2 M	58,1 M	73,0 M	91,9 M	115,6 M	145,4 M
Op. Kar	80,4 M	107,8 M	135,6 M	170,5 M	214,5 M	269,8 M	339,3 M
Op. Margin	42%	42%	42%	42%	42%	42%	42%
Vergi	16,0 M	21,6 M	27,1 M	34,1 M	42,9 M	54,0 M	67,9 M
Net Gelir	64,3 M	86,2 M	108,5 M	136,4 M	171,6 M	215,8 M	271,5 M
NBD							287,2 M
Tasarım Değeri							71,8 M ₺

KAYNAKÇA

- [1] <https://www.wipo.int/designs/en/>, Erişim Tarihi: 06.05.2021.
- [2] 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu, Resmî Gazete, S. 29944, 10 Ocak 2017.
- [3] Tasarım İnceleme Kılavuzu, Türk Patent ve Marka Kurumu, p.6, 2020.
- [4] Sözer M.N. Patent Değerlemesi ve Türkiye'deki Uygulamaları. Uzmanlık Tezi, T.C. Türk Patent Enstitüsü Patent Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2008.
- [5] Maddi Olmayan Duran Varlıklara İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 38) Hakkında Tebliğ Sıra No: 26, Resmî Gazete, S. 26111, 17 Mart 2006, Paragraf 8-17.
- [6] <https://www.telifhaklari.gov.tr/Telif-Hakki-Kac-YilSureyle-Korunur>, Erişim Tarihi: 28.01.2020.
- [7] IP Finance Toolkit, Intellectual Property Office (IPO), 10 Mart 2015.
- [8] <https://www.ic.gc.ca/eic/site/cipointernet-internetopic.nsf/eng/hwr04688.html>, Erişim Tarihi: 20.04.2021.
- [9] <https://www.designindaba.com/articles/point-view/timeless-design>, Erişim Tarihi: 08.07.2021

- [10] https://www.wipo.int/export/sites/www/sme/en/documents/pdf/ip_panorama_11_learning_points.pdf, Erişim Tarihi: 06.05.2021.
- [11] Consor I.P. Consulting and Valuation. Intellectual property valuation methods. The Licensing Journal. 2014.
- [12] Neifeld R. Patent Valuation from a Practical View Point, and Some Interesting Patent Value Statistics from the Patent Value Predictor Model. 2017.
- [13] Angèle B., José G., Daphne Y., Handbook on Valuation of Intellectual Property Assets: Main Approaches Steps to Follow Points to Consider, International Chamber of Commerce (ICC). 2019.
- [14] Ishii Y. Valuation of Intellectual Property, Japan Patent Office. 2017.
- [15] Kasznik E. IP Valuation-Understanding the Financial Value of IP Assets. 2015.
- [16] Bendzsel M. IP Valuation At Research Institutes: An Essential Tool For Technology Transfer, Hungarian Intellectual Property Office. 2011.
- [17] <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/797124c6-08cb-4ffb-a867-13dd8a129282>, Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- [18] Park Y., Park G. A new method for technology valuation in monetary value: procedure and application. Technovation. 24:5 387-394, 2004.
- [19] <http://ip-tradeportal.com/valuation/methods-for-valuation/quantitative-valuation/income-methods/premium-profits-method/calculation-of-the-value.aspx>, Erişim Tarihi: 06.05.2021.
- [20] Koc A.B., Yildirim N. A hidden challenge for fostering innovation: selection of IP valuation methods. Research Journal of Business Management (RJBm). 5:3 251-268, 2018.
- [21] <https://www.designindaba.com/articles/point-view/timeless-design>, Erişim Tarihi: 08.07.2021.
- [22] Potter R.H., Krattiger A.F., Mahoney R.T., Nelsen L.L., Thomson J.A., Bennett A.B., Satyanarayana K., Graff G.D., Fernandez C., Kowalski S.P. Chapter 9.2. Technology Valuation: An Introduction, 2007.
- [23] Lagrost C., Martin D., Dubois C., Quazzotti S. Intellectual property valuation: how to approach the selection of an appropriate valuation method, Journal of Intellectual Capital. 11:4 481-503, 2010.
- [24] Wirtz H. Valuation of intellectual property: A review of approaches and methods. International Journal of Business and Management. 7:9 40-48, 2012.
- [25] Perek A.A. Değerlemede İsim Hakkı Telif Ücreti Ödemekten Kurtulma Yöntemi, Yaklaşım. 216-223, 2008.
- [26] Zizlavsky O. Net Present Value Approach: Method for Economic Assessment of Innovation Projects. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 156 506-512. 2014.